

RNDr. Emil Páleš, C.Sc.

Koreničova 11

811 03 Bratislava

V Praze 21. 5. 2019

Vážený pane doktore,

posílám Vám vyjádření k Vaší práci, o které jste mě požádal. Přeji Vám, abyste získal volný prostor pro své bádání a ostatní svou činnost.

S pozdravy

Ivan Štampach

Pod lázní 12

140 00 Praha 4

Vyjádření k práci Emila Páleše

Sleduji dlouhodobě práci RNDr. Emila Páleše, C.Sc., jehož texty se tematicky částečně týkají mého oboru, tedy religionistiky. V tomto oboru působím jako docent a (vzhledem k věku externě) spolupracuji s Fakultou filozofickou Univerzity Pardubice a se dvěma fakultami Karlovy univerzity v Praze.

Emil Páleš má podle mě dostupných informací vědeckou kvalifikaci a je podrobně seznámen s otázkami vědecké metodologie a s jejím vývojem. Studoval kybernetiku a dále se odborně zabýval počítačovou lingvistikou. Jeho projekt *Počítačový model slovenštiny* (1989-1994) byl úspěšně vyřešen a implementován.

Jmenovaný studuje v kooperaci s dalšími uznávanými odborníky téma střídání kulturních typů v dějinách, nachází v datech o minulosti periodicitu, kterou hodnotí jako statisticky nenáhodnou. Ukazuje, že tyto zákonitosti byly známé už ve starověku, jako nauka o střídání duchů času, božstev a archandělů. Při této úvaze by šlo o angelologii, tedy kulturní oblast, která je i v názvu jeho hlavní publikace.

Jmenovaný však rozvíjí svou metodu a v souvislosti s diskusemi upřesňuje své teze. Je třeba zdůraznit, že jako badatel explicitě nechává otevřenou otázku, co je příčinou střídání významných motivů v kultuře v etapách po zhruba 500 letech. Může na to mít soukromý názor, ale připouští, že data umožňují i hypotetické určení materiálních faktorů této periodicity, kterou by bylo třeba dále zkoumat. Z tohoto hlediska by úvahy dávných náboženství o božských vládcích času a křesťanské úvahy o archandělech byly předvědeckým uchopením zkušenosti s kulturními změnami.

Jsem na základě četby Pálešových textů a na základě rozhovorů a korespondence s ním přesvědčen, že jeho badatelský zájem může být v celku současné kultury a civilizace minoritní a atypický, ale že je oprávněný. Jmenovaný připouští diskusi o metodách a faktech a jeho závěry lze považovat za přípustné hypotézy.

Hypotézy mají být formulovány tak, aby umožňovaly testování. Pokud se týkají induktivních oborů měly by být formulovány tak, aby umožňovaly případnou falzifikaci na základě empirických dat. Pokud připustíme specifické testování odpovídající probírané látce, je třeba říci, že Pálešovy závěry o etapách kulturní tvořivosti umožňují testování a z tohoto hlediska jsou přípustnou součástí veřejné odborné diskuse.

RNDr Páleš spolu s medicínským badatelem prof. Mikuleckým získali roku 2004 od Society of Integrated Studies cenu Zdeňka Kleina pro nejlepší transdisciplinární práci z neuroendokrinologie a lidské etologie za článek o periodické „světové pubertě“ a pětisetletém rytmu romantismu (Neuroendocrinology Letters).

Sám jsem s doktorem Pálešem několikrát polemizoval, například o možné selektivě historických dat majících potvrdit hypotézu o periodizaci. Polemiku však považuji za legitimní součást vědecké práce. Vzal jsem na vědomí jeho protiargumenty a zůstávám otevřen další debatě.

Práci RNDr. Emila Páleše, C.Sc. považuji za pravděpodobně atypickou a alternativní, za provokativní v dobrém smyslu, tedy probouzející nové možnosti interdisciplinární interpretace skutečností propojující metody historických a jiných humanitních oborů s oblastí přírodovědnou. Jeho práce si zaslouží odbornou diskusi a respekt.

V Praze dne 21. 5. 2019

doc. ThDr. Ivan Štampach